

SKOG Pass 1

sekr. Fredrik Nordwall 11:30-12:30

Olle Jonsson, Östergötland
Mårten, Kronoberg
Therese, Blekinge
Maria, Västra Götaland
Elisabet
Fredrik

EA: Det finns otroligt mycket att bygga på inom arbetet med GI.
Introduktion om kopplingarna mellan skog och vatten.

Kommunikation om vilka som ska vara med. Knyta ihop olika verksamheter, stommen är pågående arbete och vad ska det tillföras. Vad ska utförarna göra? När kommer dessa in? Verksamhetsutövare oroliga för ytterligare utpekanden. Övergripande bedömning av handlingsplanen, output i handlingsplanen. Tydliggörande av vilka åtgärder som kan komma ut. Finns många underlag att sammanställa och göra överlappsanalyser (EA).

Målbilderna: funktionella kantzoner i alla skogsvatten. Överenskommelse i branschen. Finns ett stort medvetande runt detta. Kartering av kontinuitetsskogar (bara Norrland). Kartera även södra Sverige (Maria). Även VSO bör kartläggas (saknas i VIC-natur). Stort projekt med SGU om källor att få en bra databas. Markfuktighetsstråk för att analysera grön infra. Svårt analysera när så mycket ligger på olika myndigheter.

Våtmarker: Våtmarks GI, finns lite luckor. Behov av att samordna limniska värden med våtmarkerna. Vattenförvaltningen och deras bedömning av markanvändningen är ett viktigt underlag (del av statusklassningen inklusive skogsmark och jordbruksmark). Delsträckor och habitatspecifika delvattensträckor där finns behov av kunskapsuppbyggnad. Biotopkarteringar ska finnas i biotopkarteringsdatabasen. Olika mellan län beroende på hur man gjort och vilken ambitionsnivå man haft (OJ). Göra databasen likvärdig mellan län (OJ).

Arbete inom länen med att ta fram underlag för södra Sverige för att ta fram och kartlägga de gröna korridorerna. Övergångszonerna och värdekärnor som ett linjärt element i landskapet (GI, MT). Identifiera brister för att identifiera brister i konnektivitet mellan värdekärnor (projekt). Spridningsmönster och vilka arter som kräver närhet till vatten (MT).

Länsstyrelserna har inte kunnat förankra något ännu och kunnat strukturera med brukarna (OJ). Svårt förankra något innan man tänkt färdigt. Skogsstyrelsen har kontinuerliga möten med brukare och förankrat en del av GI-arbetet. Måste hitta samverkansytor för att få ut detta i verkligheten. Blå skogsbruksplaner (Blå målklassning) arbetar endast Södra med (bolagen har redan blått tänk). Kartmaterial kan redovisas i handlingsplanerna för gemensamma utgångspunkter. (MT). Det gäller att förankra underlaget också så att man ser samma sak. Väldigt bra att arbeta med befintliga arbetsgrupper för att hitta ett bra arbetssätt. Utmaning att få aktörer vara med tidigt i processen (Mårten). I odlingslandskapet i Östergötland har man försökt arbeta med aktörerna för att informera dessa om vad som pågår. I Västra Götaland kommer open standards att användas för odlingslandskapet. Samverkan i övrigt med planerare och koppling till kommunerna och del i klimatanpassningsarbetet (MT). En stor fråga är hur vi ska få in i klimatanpassning och synliggörande av ekosystemtjänster. Samverkan med kommuner kan arbeta mer aktivt (OJ, EA). Kronoberg har 8 kommuner. Kommunen har flera roller att balansera. Länsstyrelserna i Småland har tagit fram regionalt skogsprogram vilket blivit fler samverkansytor som kan skapa förvirring. Det gäller att få täckning över hela linjen när man samråder med kommunerna.

En del av handlingsplanerna kommer bli att identifiera brister och vägar framåt på längre sikt. Framförallt titta på funktion. Svårt koppla till arter (MT). I Östergötland vill man titta på paraplyarter, flaggskeppsarter. I vissa fall kan man lägga på naturtyper mm och värdeetrakter och få fram bra prioriteringar på landskapsnivå.

Skog och vatten Pass 2

Deltagare: Daniel Udd, Tomas Järnetun, Sara Bergquist, Jonny Daborg, Elisabet Andersson

Inte bara skydd av områden, utan ihopbindning av områden. Vad består ihopbindningen av? Generell hänsyn behöver lyftas fram.

Vi har inte kommit till den handlingsinriktade delen av handlingsplanerna än. Vi håller på att greppa uppdraget. När det kommer till åtgärder – vi jobbar på olika sätt men mot samma mål.

Handlingsplanen – för vem? Skogssektorn/markägare rädda att samverkan tar tid. Rädda att det ska pekas ut nya markområden. Jo, det kommer det att göra, men frågan är vad som ska gälla där.

Vi kan inte komma och presentera nya kartor. Står i uppdraget att kartorna ska tas fram i dialog. Pedagogisk utmaning. Vad är grundförutsättningar? Ingen idé att ha en dialog om VAR vi har svämplan t.ex., utan mer vad som ska tas för hänsyn inom svämplanen.

Träff kring målbilder, kontinuitetsskogsbruk – väva ihop olika trådarna

Arbetet ska sträva mot att det ska finnas funktionella kantzoner överallt. Finns med i företagens målbilder. Lägstannivån kring kantzoner kommer att höjas.

Källor, källområden – samla olika databaser för källmiljöer. Skogsstyrelsen (skogens pärlor), i nyckelbiotoper, SGU, Källakademin. Skulle kunna använda nya markfuktighetsskikt också (inte gjort hittills). Stort problem i skogsbruket att de körs sönder (särskilt vid vinteravverkningar man inte har planerat på barmark).

Vad säger lagen kring kantzoner, planera på barmark? Finns inget krav att man ska planera avverkning på barmark, men man får inte skada angränsande miljöer (t.ex. vatten, fornlämningar)

Regelverket en grund, men det mesta av arbetet med GI behöver vila på frivillig grund.

Kan Skogsstyrelsen ställa högre krav i värdeetrakter, förbjuda viss avverkning, granska anmälningar i högre utsträckning? Fler avverkningar som berör vattenmiljöer som faller ut i Skogsstyrelsens system. GI till för att Skogsstyrelsen m.fl. kan prioritera. Markägare? Vilken hänsyn som ska tas.

När vi har den färdiga handlingsplanen har vi värdeetrakter för olika skogliga naturtyper som presenteras på en/flera kartor; en för limniska, hydrologiska regimen, sociala värden o.s.v. Det blir mycket för enskilda skogsägare att ta hänsyn till. Vi måste ha hjälp av Skogsstyrelsen att föra den dialogen med markägarna, Lst kan inte göra det själva. Lst för dialog med näringen på lite mer övergripande nivå. Smålandslänen har en regional skogsstrategi, i det arbetet har en dialog påbörjats. Försöka knyta ihop säcken, hur planerar vi skogsbruksplaneringen när vi ska ta hänsyn till alla dessa faktorer. Gruvexploatering också en fråga, inte bara skogsbruket i skogslandskapet som berör vatten. Även ffa i södra Sverige odlingslandskapet som påverkar.

Naturtypsgrupp för våtmarker: jobbar fram en grundkarta – var har vi vatten i landskapet? Fokuserat på konnektivitet mellan rikkärr, men kanske borde fokusera i stort på hur vatten rör sig i landskapet. Hydrologisk grundkarta tas fram. En sådan grundkarta som visar vad vi har för abiotiska förutsättningar behövs för att kunna komma vidare och diskutera våtmarker i landskapet. Det har vi inte idag.

Ras- och skredrisker, finns det med? Kräva hyggesfritt eller förbjuda avverkning för att minska risken för skred. Ångermanland t.ex. Skuggkarta över skogsmark som berör såna riskområden. Mycket skog!

Mycket av anpassning får ske på frivillig väg pga att det är i vardagslandskapet. Vi har inga muskler från statens sida att tala om vad som ska gälla. Vi har ingen regional planering av skogsbruket utan det sker på fastighetsnivå (undantaget stora skogsbolag). Just när det berör skogsbilvägar med vägtrummor, där har många markägare i alla fall förstått att det kan påverka både uppströms och nedströms. Viktigt veta vilka vattendrag som är ”värda att satsa på” – ihopkoppling med vattenförvaltningen.

Klimatanpassning i allmänhet – var ska vi satsa på löv i förhållande till annat i skogsbruket. Ett riktigt ståndortsanpassat skogsbruk! Det blir inte den variation i brukandet som man hade önskat på, viktigt ge alternativ till markägare hur de kan göra så det inte bara blir trakthyggesbruk. Planerare och de som utför åtgärder behöver utbildning. Många entreprenörer har blivit utbildade, men de följer den planering de har fått. Står det i Skogsvårdslagen att plantmaterialet ska vara anpassat till ståndorten? ”Vetenskapligt belagda förnygringsmetoder” Där borde man kunna vara lite hård och inte tillåta gran på tallmarker t.ex. Jfr. efter Gudrun. Där gran blåste ned planterade ändå gran.

Stöd till t.ex. återställning av lövsumpskog. Få in ekosystemtjänster – klibbalkärr tar hand om kvicksilver (demetyleringsområden). Fungerar det även för andra kärrmiljöer i norra Sverige? Satsa på att återskapa sådana i vissa avrinningsområden?

Behöver också ta reda på var vi har våra historiska våtmarker. Finns kartlagt på vissa håll, t.ex. Dalarna.(”Det är omöjligt att veta sånt man inte vet”) Sänkta sjöar osv där det odlas skog idag, dikningsaktivitet. Markfuktighetskartan är en modellering, utgår från där vattnet borde rinna utifrån lutning o.s.v., tar inte hänsyn till diken.

Norrbotten tagit fram skogsområden i fuktiga miljöer – markfuktighetskarta kombinerad med skogsmask + höjddata. Inte avslutat än. Pilot, kan användas i andra län.

Mycket kartlagt: Särskilt värdefulla vatten, källmiljöer, vattenskyddsområden. Men gränzoner mellan skog & vatten? I hur stor utsträckning påverkar skogsbruksåtgärder naturvärdena i vattnet? Hur stor buffertzona behövs? Utströmningsområden kan fås fram från markfuktighetskarta. Hur detaljerade ska vi vara? Vi bör lägga ett stort ansvar på skogsbruket – överens om målbilder och att de inte ska orsaka körsador. Regeringen ska vidta åtgärder om dialog om hänsyn inte har effekt. Målbildsformuleringar för god miljöhänsyn förs in i certifieringskriterierna vad gäller t.ex. körning, överfarter, zoner.